

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ 2010

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat; fuerat Paetus in partibus eius et, occiso Scriboniano, Romam trahebatur. Erat ascensurus navem; Arria milites orabat, ut simul imponeretur. Non impetravit: conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secuta est.

.....

Eo consilio aliquando repente intervenit oppressitque ornatrices. Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentionem aetatis. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. Cum illa respondisset «ego, pater, cana esse malo», mendacium illi pater obiecit: «Non dubito quin calva esse nolis. Quid ergo non times ne istae te calvam faciant?»

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

partibus	: τη γενική πληθυντικού
milites	: την κλητική ενικού
ingentem	: την ονομαστική πληθυντικού του ουδετέρου γένους στον συγκριτικό βαθμό
ornatrices	: την ονομαστική ενικού
vestem	: την αφαιρετική ενικού
aliis	: τη γενική ενικού στο ίδιο γένος
sermonibus	: την ονομαστική ενικού
tempus	: την αιτιατική πληθυντικού
mentionem	: τη δοτική ενικού
filiam	: τη γενική ενικού

annos	: την αφαιρετική ενικού
mendacium	: τη γενική πληθυντικού
quid	: την ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους
istae	: την αιτιατική ενικού του ουδετέρου γένους
te	: τη γενική πληθυντικού στο τρίτο πρόσωπο.

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

moverat	: την αφαιρετική του σουπίνου
fuerat	: το τρίτο ενικό πρόσωπο του παρατατικού στην υποτακτική
occiso	: το δεύτερο ενικό πρόσωπο του παρακειμένου της οριστικής στην ενεργητική φωνή
orabat	: το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της υποτακτικής στην ίδια φωνή
imponeretur	: το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή
conduxit	: το δεύτερο ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της προστακτικής στην ίδια φωνή
secuta est	: τη γενική του γερουνδίου
intervenit	: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της οριστικής.
oppressit	: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της προστακτικής στην ίδια φωνή
deprehendit	: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του υπερσυντελικού της υποτακτικής στην ίδια φωνή
extraxit	: το πρώτο ενικό πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής στην παθητική φωνή

- mallet** : το ίδιο πρόσωπο στον ενεστώτα στην ίδια έγκλιση
- respondisset** : το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής στην ίδια φωνή
- obiecit** : το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του παρατατικού της υποτακτικής στην παθητική φωνή
- faciant** : το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του παρακειμένου της υποτακτικής στην ίδια φωνή.

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

Romam, piscatoriam, aliquando, earum, vidisse, tempus, calvam.

(Μονάδες 7)

Γ1β. «**ne istae te calvam faciant**»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1) και τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδες 2), την έγκλιση (μονάδα 1) και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 3).

(Μονάδες 8)

Μονάδες 15

Γ2α. «**Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat**»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

(Μονάδες 3)

Γ2β. «**occiso Scriboniano**»: να μετατρέψετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση, η οποία να εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό σύνδεσμο **cum**.

(Μονάδες 4)

Γ2γ. «**ego, pater, cana esse malo**»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «**Iulia respondit**».

(Μονάδες 8)

Μονάδες 15

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Μετάφραση

A1

Ο Σκριβωνιανός είχε πάρει τα όπλα εναντίον του Κλαυδίου στην Ιλλυρία· ο Παίτος είχε πάει με το μέρος του και όταν σκοτώθηκε ο Σκριβωνιανός συρόταν (σιδηροδέσμιος) στη Ρώμη. Επρόκειτο να επιβιβαστεί σε καράβι· η Αρρία παρακαλούσε τους στρατιώτες να επιβιβαστεί μαζί. Δεν το πέτυχε· νοίκιασε ψαράδικο καραβάκι και το πελώριο πλοίο ακολούθησε.

Με αυτό το σχέδιο εμφανίστηκε κάποτε ξαφνικά και έπιασε επ' αυτοφώρω τις κομμώτριες. Αν και ανακάλυψε άσπρες τρίχες πάνω στο φόρεμά τους, όμως ο Αύγουστος προσποιήθηκε ότι δεν τις είδε και παρέτεινε τον χρόνο με άλλες κουβέντες ώσπου έφερε για συζήτηση την αναφορά της ηλικίας. Τότε ρώτησε την κόρη τί από τα δύο προτιμά να είναι ύστερα από μερικά χρόνια ασπρομάλλα ή φαλακρή. Όταν εκείνη απάντησε «Εγώ, πατέρα, προτιμώ να είμαι ασπρομάλλα», ο πατέρας πρόβαλλε σ' αυτήν ψεύτικο επιχείρημα: «Δεν αμφιβάλω ότι δεν θέλεις να είσαι φαλακρή. Γιατί λοιπόν δε φοβάσαι μήπως αυτές σε κάνουν φαλακρή;»

B1

partium

miles

ingentiora

ornatrix

veste

alius

sermo

tempora

mentioni
filiae
anno
mendaciorum
quis
istud
sui

B2

motu
esset
occidisti
oremus
imponi
conduc
sequendi
interveniunt
opprimitote
deprehendissetis
extrahar
malit
respondebunt
obiceremini
fecerint

Γ1α

Romam= απρόθετη (γιατί είναι όνομα πόλης) αιτιατική που δηλώνει κίνηση σε τόπο.

Προσδιορίζει το trahebatur

piscatoriam= επιθετικός προσδιορισμός στο naviculam

earum= γενική κτητική στο vestem

aliquando= επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει χρόνο στο intervenit

vidisse= αντικείμενο στο dissimulavit (ειδικό απαρέμφατο με υποκείμενο το Augustus έχουμε ταυτοπροσωπία)

tempus= αντικείμενο στο extraxit

calvam= κατηγορούμενο στο αντικείμενο te

Γ1β

Δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική πρόταση ως αντικείμενο στο ρήμα times εισάγεται με το ne (ο φόβος είναι μήπως γίνει κάτι) και εκφέρεται με έγκλιση υποτακτική γιατί το περιεχόμενο της αφορά κάτι το ενδεχόμενο ή πιθανό χρόνου ενεστώτα γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο (times ενεστώτας) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Εμφανίζεται συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση δηλαδή ιδιομορφία ως προς την ακολουθία των χρόνων (ο φόβος είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του)

Γ2α

Arma a Scriboniano in Illyrico contra Claudium mota erant.

Γ2β

Cum Scribonianus occisus esset.

Γ2γ

Iulia respondit patri se canam esse malle.